

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: prof. Mgr. O. H.**, zastoupen JUDr. Jaroslavem Štemberkem, advokátem, se sídlem Nuselská 24, Praha 4, proti **žalovanému: Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2004, č. j. 8 Ca 29/2004 - 21,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označené usnesení Městského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta jeho žaloba, kterou napadal rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 12. 2003, č. j. MHMP SOC:147669/03/MV/Kub. jako orgánu II. stupně, jenž zamítl stěžovatelovo dovolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 5 ze dne 28. 2. 2003, č. j. OSZ/Kva. 77/2003, kterým stěžovateli nebyly přiznány mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany.

Městský soud ve svém usnesení poukázal na kompetenční výluku obsaženou v § 70 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle níž jsou ze soudního přezkumu vyloučeny úkony správního orgánu, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob, pokud sama o sobě neznamenají překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti, nestanoví-li

zvláštní zákon jinak. Za takové rozhodnutí městský soud považuje i rozhodnutí o mimořádných výhodách pro zdravotně postižené osoby, neboť správní orgán při rozhodování o žádosti o poskytnutí těchto výhod vychází z posouzení zdravotního stavu žadatele.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že v jeho věci nebyl postup, v jehož důsledku byla žaloba odmítnuta, odůvodněn, neboť pokud by se soud záležitost hlouběji zabýval, shledal by, že napadaná správní rozhodnutí byla vydána v rozporu s právními předpisy, zejména vyhláškou č. 192/1991 Sb., která v § 1 odst. 2 ukládá lékařům okresních správ sociálního zabezpečení vycházet z lékařských správ a posudků vypracovaných odbornými lékaři. Stěžovatel pak poukazuje na vyjádření odborných lékařů, z nichž podle jeho názoru nárok stěžovatele na mimořádné výhody vyplývá. Skutkový stav věci tak nebyl spolehlivě zjištěn, neboť správní orgány svá rozhodnutí opřely o závěry posudkové komise, která skutkový stav nezkoumala a pominula posouzení, jehož odborná úroveň je nezpochybnitelná. Takovou zkušenost ostatně stěžovatel má i v záležitostech svých nároků důchodových. Soud podle stěžovatele přehlédl porušení právních předpisů, zejména § 32 a § 46 správního řádu a § 1 odst. 2 vyhlášky č. 182/1991 Sb. Skutečnost, že předmětem správního řízení byl zdravotní stav, neopravňuje soud k přehlížení porušení právních předpisů, k nimž v rámci správního řízení došlo.

Stěžovatel podle svého vyjádření v kasační stížnosti tedy namítá důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a požaduje zrušení napadeného usnesení a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný Magistrát hl. města Prahy ke kasační stížnosti vyjádření nepodal.

Stěžovatel pak v dalším podání Nejvyššímu správnímu soudu sdělil, že podal návrh na sloučení dvou kasačních stížností, a to posuzované věci a sporu o invalidní důchod - odděleným vyřizováním podle stěžovatele dochází k neúplnosti podkladů a důkazních materiálů, a tím ke stavu, za něhož nelze ve věci odpovědně rozhodnout. Dále upozornil, že podal námitku podjatosti Městského soudu v Praze a oznámil, že Nejvyššímu správnímu soudu zašle v dohledné době nové potřebné podklady spolu s patřičným a vše vysvětlujícím komentářem.

Kasační stížnost je podána osobu oprávněnou, která disponuje potřebným právním zastoupením, byla podána včas; Nejvyšší správní soud ji proto projednal vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a shledal, že není důvodná - přitom se nejprve musel vyrovnat s otázkou, zda lze kasační stížnost věcně projednat, a zda je tedy přípustnou. Nepřípustnou by mohla být, pokud by se opírala jen o jiné důvody, než které připouští § 103 s. ř. s. (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Stěžovatel napadá usnesení městského soudu, kterým byla jeho žaloba vůči správnímu aktu odmítnuta jako nepřipustná; je-li kasační stížnosti napadeno usnesení soudu o odmítnutí žaloby, přichází z povahy věci pro stěžovatele v úvahu pouze kasační důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žaloby. Kasační stížnost tedy musí směřovat proti důvodům, o které opřel svůj výrok městský soud a uvedl je v odůvodnění svého rozhodnutí. Pod důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spadají veškeré skutečnosti, které mohly vést k vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí žaloby, tedy případné nesprávné právní posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení či jeho procesní pochybení (takto již Nejvyšší správní soud judikoval například ve věci

publikované pod č. 427/2004 Sb. NSS). Městský soud odmítl stěžovatelovu žalobu pro kompetenční výlukou obsaženou v § 70 s. ř. s., tedy jako věc, která soudnímu přezkumu nepodléhá. Nejvyšší správní soud proto musel posoudit, zda stěžovatel ve svých námitkách (jejichž obsahem a rozsahem je Nejvyšší správní soud – jak výše uvedeno – vázán) zpochybňuje tento postup městského soudu. Přestože většina námitek uplatněných v kasační stížnosti míří na postup žalovaného správního orgánu, a sám stěžovatel podřadil své námitky pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., shledává Nejvyšší správní soud, a to při nejvyšší představitelné míře příznivosti pro stěžovatele, že napadá rovněž závěr městského soudu o tom, že správní rozhodnutí založené výlučně na posouzení zdravotního stavu je ze soudního přezkumu vyloučeno (stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že skutečnost, že předmětem řízení byl zdravotní stav, neopravňuje správní soud k postupu, který zvolil, i když není možno přehlédnout, že k této námitce již neuvedl žádnou další argumentaci), a uplatňuje tedy rovněž důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud posuzuje podání podle jeho obsahu a názorem stěžovatele na subsumpci námitek pod důvody upravené v § 103 s. ř. s. vázán nikterak není. Nejvyšší správní soud tedy připustil kasační stížnost k projednání jako přípustnou, a to z důvodu tvrzené nezákonnosti napadeného usnesení spočívající v tom, že krajský soud, i když se jednalo o správní akt závisející výlučně na posouzení zdravotního stavu, měl se jím věcně zabývat a přezkoumat jej. Pokud jde o námitky, které lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vady skutkových zjištění před správními orgány, tato námitka nemůže být v tomto řízení účinně uplatněna, neboť městskému soudu v tomto ohledu nic nevytýká (kromě toho, že měl věc přezkoumat) a vytýkat nemůže za situace, kdy městský soud se věcně správním řízením před žalovaným nezabýval (Nejvyšší správní soud nemá co přezkoumávat).

O přípustné námitce, která by mohla být důvodnou, pokud by městský soud použil na věc nedopadající právní normy, anebo normy sice přílehlavé, leč jejich interpretace by nebyla pro Nejvyšší správní soud akceptovatelná, usoudil Nejvyšší správní soud takto :

Předpisy ústavního pořádku vynucují, aby bylo soudem přezkoumatelné každé rozhodnutí správního orgánu, které se dotýká základních práv a svobod (čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Listina základních práv a svobod negarantuje na úrovni ústavního práva v kapitole hospodářských a sociálních práv jakékoli výhody pro osoby se zdravotním postižením, jež jsou obsahem tzv. mimořádných výhod. Listina základních práv a svobod garantuje osobám se zdravotním postižením právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci a zvláštní pracovní podmínky, stejně jako zvláštní ochranu v pracovních vztazích a při přípravě na povolání (čl. 29 Listiny základních práv a svobod). Takové právo nelze vyhledat ani v mezinárodních smlouvách o lidských právech, jimiž je Česká republika vázána. Mimořádné výhody pro osoby se zdravotním postižením (zejména v dopravě nebo při potřebě průvodce) jsou součástí subsystému sociální péče, který je upraven v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, pokud jde o mimořádné výhody je právní úprava obsažena v § 73 odst. 6 písm. j) a v ust. § 86 odst. 2 cit. zákona a dále v § 31 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon č. 114/1988 Sb. Z předpisů ústavního pořádku tedy neplyne právo na takováto zvýhodnění a Listina základních práv a svobod proto umožňuje, aby rozhodnutí, která se nedotýkají základních práv a svobod byla ze soudního přezkumu vyloučena; pokud jde o přiznávání mimořádných výhod osobám se zdravotním postižením, závisí jejich přiznání sice výlučně na posouzení zdravotního stavu žadatele, a v tomto ohledu městský soud v zásadě nepochybil, pokud se opřel ve svém rozhodnutí o § 70 písm. d) s. ř. s. – výlukou soudního přezkumu je však založena primárně v důsledku speciální úpravy obsažené v § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, jenž stanoví (ve znění zákona č. 151/2002 Sb.

od 1. 1. 2003), že ze soudního přezkumu jsou mimo jiné vyloučena rozhodnutí o mimořádných výhodách občanům těžce zdravotně postiženým. Platí pak, že ze soudního přezkumu jsou vyloučeny úkony správního orgánu, jejichž přezkoumání vylučuje zvláštní zákon (§ 70 písm. f/ s. ř. s.).

Nepřípustnou je pak žaloba tehdy, domáhá-li se žalobce přezkoumání rozhodnutí, které je podle s. ř. s. nebo zvláštního zákona z přezkumu vyloučeno (§ 68 písm. e/ s. ř. s.), nepřípustnou žalobu soud odmítne (§ 46 písm. d/ s. ř. s.).

V posuzované věci nejde o práva garantovaná předpisy ústavního pořádku, proto výlučka ze soudního přezkumu provedená zákonem č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, je z hlediska ústavních principů akceptovatelná a nižší stupeň soudní ochrany (například ve srovnání s ochranou sociálních práv představujících hmotné zabezpečení v nemoci či ve stáří), motivovaný skutečností, že se jedná výlučně o odborné medicínské posouzení pohybových a orientačních schopností osob s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, je důvodné. I když městský soud aplikoval na věc obecné ustanovení s. ř. s., ačkoliv existuje speciální ustanovení zvláštního předpisu, jeho výrok i za takto vyložené právní situace zcela obstojí. Městský soud tedy postupoval správně, pokud žalobu napadající rozhodnutí o nepřiznání mimořádných výhod odmítl jako nepřípustnou. Mimo právní rámec tohoto odůvodnění Nejvyšší správní soud podotýká, že předpisy o správním řízení umožňují v řízení správním přezkoumat i pravomocné rozhodnutí, pokud by bylo zjištěno, že jím byl porušen zákon.

Pokud stěžovatel Nejvyšší správní soud upozornil, že vznesl námitku podjatosti „městského soudu“, není z tohoto podání zřejmé, kdy tak učinil a jaké důvody jej k tomu vedly – soudní spis Městského soudu v Praze sp. zn. 8 Ca 29/2004 neobsahuje žádnou námitku podjatosti směřovanou vůči soudcům tohoto soudu – pokud by tak stěžovatel v průběhu řízení o žalobě učinil, městský soud by ji nepochybně Nejvyššímu správnímu soudu postoupil k rozhodnutí, jak mu přikazuje § 8 odst. 5 s. ř. s. Námitku podjatosti je možno učinit pouze do jednoho týdne ode dne, kdy se účastník řízení o podjatosti dozvěděl, k později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Poněvadž v soudním spise žádná taková námitka není obsažena, nemohl se Nejvyšší správní soud takto obecně formulovanou informací zabývat.

Podle § 39 odst. 1 s. ř. s. může předseda senátu usnesením spojit ke společnému projednání samostatné žaloby směřující proti rozhodnutím, která spolu skutkově souvisejí. Stěžovatel se v podání ze dne 30. 5. 2005 domáhal spojení řízení o kasační stížnosti v právě projednávané věci s řízením o údajně podané kasační stížnosti ve věci invalidního důchodu podané ve věci sp. zn. 3 Cad 24/2004 u Městského soudu v Praze. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že tyto věci spolu skutkově nijak nesouvisí, neboť povaha nároku na invalidní důchod, podmínky pro jeho přiznání a výplatu jsou zcela odlišné od podmínek pro přiznání mimořádných výhod osobám se zdravotním postižením. Rovněž je však nutno uvést, že evidencí Nejvyššího správního soudu do dne vydání tohoto rozsudku neprochází žádná kasační stížnosti stěžovatele ve věci jeho nároku na invalidní důchod. Společné projednání věcí, které skutkově souvisejí, však vždy záleží na rozhodnutí předsedy senátu a není právem, kterého by se účastník řízení mohl bez dalšího dovolávat.

Poněvadž Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá, to by příslušelo obecně úspěšnému žalovanému; ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. však ani za těchto okolností právo žalovanému na náhradu nákladů řízení nepřiznává (odst. 1 neplatí, pokud by právo mělo být přiznáno správnímu orgánu ve věcech sociální péče).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu